

Covid-19 Sürecinde Evlilik Uyumu ve Çatışma Çözme Becerileri Arasındaki İlişkide Sosyal Medya Bağımlılığının Aracı Rolü*

Ebru YILMAZ¹ , Sertan KAĞAN²

¹ Doğu Akdeniz Üniversitesi, Konya, Türkiye, ebru.yilmaz96@gmail.com

² Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mağusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, sertan.kagan@emu.edu.tr

*Bu çalışma birinci yazarın Yüksek Lisans tezinin bir bölümünden oluşmaktadır.

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmiş

Geliş: 27.05.2022

Kabul: 22.09.2022

Yayın: 31.12.2022

Anahtar Kelimeler:

Evlilik Uyumu,

Çatışma Çözme Becerileri,

Sosyal Medya Bağımlılığı

Bu çalışmanın amacı, Covid-19 dönemindeki evli bireylerin evlilik uyumları, çatışma çözme becerileri ve sosyal medya bağımlılığı düzeyleri arasındaki ilişkileri belirlemek ve bu ilişkiden meydana getirilen modelin sınanmasıdır. Araştırmanın evrenini Türkiye' nin çeşitli şehirlerinde yaşamakta olan 295 kadın ve 205 erkek olmak üzere toplamda 500 evli birey oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Evlilik Uyumu Ölçeği, Çatışma Çözme Becerileri Ölçeği ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın Yapısal Eşitlik Modeli veri analizi için SPSS Statistic 25 paket programı ve Jamovi paketinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda, Covid-19 dönemindeki evli bireylerin evlilik uyum düzeyleri ve çatışma çözme becerileri arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılık düzeyinin aracı bir role sahip olduğu görülmüştür. Evli bireylerin çatışma beceri düzeyleri ve sosyal medya bağımlılık düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Çatışma çözme becerilerinin doğrudan ve dolaylı olarak etki ettiği evlilik uyumunu düşürdüğü tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile evlilik uyum düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

The Mediator Role of Social Media Addiction in the Relationship Between Marriage Adjustment and Conflict Resolution Skills in the Covid-19 Process

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 27.05.2022

Accepted: 22.09.2022

Published: 31.12.2022

Keywords:

Marital Adjustment,

Conflict Resolution Skills,

Social Media Addiction.

The purpose of this study is to determine in relationships between the marital adjustment, conflict resolution skills and social media addiction levels of married individuals in the Covid-19 period and this is a test of the model formed from this relationship. The population of the research consists of 500 married individuals, 295 women and 205 men, living in various cities of Turkey. In the research, Marriage Adjustment Scale, Conflict Resolution Skills Scale and Social Media Addiction Scale were used as data collection tools. SPSS Statistic 25 package program and Jamovi package were used for the Structural Equation Model data analysis of the research. Consequently the research, it was seen that the level of social media addiction has a mediating role in the relationship between the marital adjustment levels and conflict resolution skills of married individuals in the Covid-19 period. It has been determined that there is a positive and significant relationship between the conflict skill levels of married individuals and their social media addiction levels. It has been found that conflict resolution skills directly and indirectly affect marital adjustment decreases. In addition, it has been observed that there is a significant relationship between social media addiction levels and marital adjustment levels.

GİRİŞ

İnsanoğlu tarih boyunca savaşlar, işgaller, hastalık, devlet yönetiminde değişikliğe gidilmesi, aileden birinin kaybı gibi birçok değişimler geçirmiştir. Bu değişimler ile beraber insanların uyum sağladığı, bir noktada değişimlere ayak uydurduğu görülmüştür. Covid-19 salgını nedeniyle de günümüzde büyük bir değişim yaşanmıştır. İş hayatında, aile içerisinde, alışveriş kültüründe, eğitimde, bireylerin kişisel alışkanlıkları da dâhil olmak üzere birçok alanda bu değişimler görülmektedir. Toplumda sosyal bozulmalar deneyimlenmiş olup aile ve çocukların refahı, ruh sağlığı alanlarına ilaveten politika, ekonomi gibi alanlarda da bozulmalar deneyimlenmiştir (Prime, Wade ve Browne, 2020).

İnsanların ilerleyen zaman ile Covid-19 salgınına uyum sağlama aşamasına geçtiği düşünülmektedir. Küresel olarak hızla yayılan Covid-19 salgını ekonomik ve sosyal bağlamda yaşanan problemlerin yalnızca bu dönemde değil aynı zamanda bu sürecin devamında da sürmesi beklenmektedir. İşsizlik ve fakirleşme oranlarının artması neticesinde sosyal bağlamda problemlerin aile içi ilişkileri ve yaşam koşullarını uzun

vadede etki edeceği öngörülmektedir (Yıldız ve Erdem, 2020).

Evlilik uyumu kavramı, eşlerin birbirlerine yönelik tutumu ve evlilik ilişkilerine dair bireysel duygu ve düşüncelerini ele almaktadır. Evli bireyin eşi ile etkileşimi, kayda değer konularda anlaşmazlıkların çok olmaması ve anlaşmazlığın her iki tarafında doyum elde edebileceği şekilde çözümlenmesi olarak betimlenmektedir (Sabatelli, 1988). Bradbury uyumluluk kavramını çok boyutlu görmektedir. Evli bireyler bazı alanlarda uyum sağlarken bazılarında bu uyumu gösterememektedir. Uyumsuz yaşanan konular öznel ya da genel konulardan olabilmektedir. Evliliğin sürekliliği bakımından evlilik uyumu kritik bir öneme sahiptir (Bradbury ve Finchman, 1990; Timur, 2008). Evli bireylerin evlilik ilişkilerine dair beklentilerinde çoğunlukla iletişim biçimleri, ev düzeni alışkanlıkları, iş bölümü, para harcama şekilleri, aile ve kariyerlerinde kurdukları denge gibi alanlarda farklılaştıkları tespit edilmiştir. Farklılaşmalarının temelini kişilerin eşleri, kendileri ve ilişkilerini nasıl betimledikleri hakkındadır. Eşini ve kendini tanımak için çaba sarf eden, eşi ile ortak düşünce yapısı kurarak hareket etmeye eğimli olan bireylerin evliliklerine karşı daha olumlu düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca bu kişilerin evlilik uyum düzeylerinin diğer evli bireylere nazaran daha fazla olduğu saptanmıştır (Tutarel-Kışlak ve Çavuşoğlu, 2006). Partnerlerin evlilik ilişkisinde birbirlerini tanıması evlilik uyumu düzeylerine yansımaktadır. Eşlerin birbirlerine yönelik olumlu algıları ve olumlu eylemleri evlilik uyumlarına etki edecektir.

Sosyal öğrenme kuramı, evlilik süresince bireylerin öznel irdelemeler yaparak ödül ve cezayı yorumlayabildiklerini varsaymaktadır. Eşler aralarındaki problemi anlama, algılama ve çözüme ulaştırmada bireyler arası algılamaların aracı olduğunu varsaymaktadır. Eşlerin iletişim şekilleri, kişiler arası tutumlarındaki değişiklik ve algılanan davranış beklentilerinin problemlerin kaynağı olabileceği ileri sürülmektedir (Sancaktar, 2016). Olumlu davranışlar ile birlikte ilişki içerisinde çatışma durumlarının da var olması olağandır. Evlilik çalışmalarına bakıldığında evlilik kalitesi, evlilik mutluluğu, evlilik doyumu ve evlilik uyumu gibi kavramlar birbirinin yerine kullanılabilir alternatifler olarak verilmektedir (Fincham ve Bradbury, 1987; Spanier ve Lewis, 1980; Yıldız ve Baytemir, 2016). Bireyde var olan etkin çatışma çözme becerileri evlilik doyumlarını olumlu etkilemektedir (Cheng, 2010).

Türk (2008) çatışmayı her iki tarafında uyuşmazlık durumu olarak betimlemiştir. Yaşanılan uyuşmazlığın hem yıkıcı hem de yapıcı sonuçlar getirebileceği öne sürülmektedir. Hayat akışının bir parçası olan çatışma, aynı görüş ve düşünceye sahip olmama, tartışma, anlaşmazlık, mücadele, gerilim, uyumsuzluk kelimeleri ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle çatışmanın görmezden gelinip ötelenmemesi gereken bir konu olarak bilinmesi gerekmektedir. Çatışma çözümü ise, bir durum ya da konu hakkında bireylerin başarılı şekilde uzlaşmaya varana dek aynı düşüncede olmadıkları ancak çözüm için çabaladıkları durum olarak tanımlanmaktadır (Korkut Owen, 2017). Bireyin çatışma çözme yaklaşımı probleme yaklaşım şekli ile ilgilidir. Bazı bireyler çatışma durumundan kaçınma eğilimi gösterir, yüzleşmekten çekinir, çatışmada saldırganlık ve öfke davranışları sergileyebilirler; diğerleri ise var olan sorunu çözmek için iletişim kurmayı tercih edebilir. Neticede bu durum kişinin çatışma çözümünü sağlıklı olarak çözümlenip çözümlenmemesi ile ilgilidir (Arslan, 2005).

Evli bireylerin evlilik doyumlarının sağlanması için ilişkilerinde var olan çatışmaları algılamaları ve doğru bir yol ile ele almaları gerekmektedir. Çatışma durumunda önemli olan sonuca doğrudan varmak değildir, bunun yerine var olan çatışmayı etkili bir yol ile ele alıp yönetebilmektir. Evliliklerinde bireylerin birbirlerine karşı gösterdikleri davranışları ve tutumları çatışmanın içeriğinden daha önemlidir. Bu neden ile evliliklerde çatışmaların bireyler yönünden nasıl değerlendirdiği eşlerin evlilikten elde ettiği doyum düzeyi ile fazlasıyla ilişkilidir (Sprey, 1979; Dede, 2020). Evlilik doyumu hakkında aile içi bazı sorunların meydana geleceği ve evlilik doyumuna etki edeceği öngörüldüğünden problemler internet kullanımı ile de ilişkili olabileceği düşünülmektedir (Aylıkçı, 2018). Gull, Iqbal, Al_Qahtani, Alassaf ve Kamaleddin (2019)' e göre evli bireylerde artan sosyal medya kullanımı evlilik ilişkisi üzerinde olumsuz etki yaratabilmektedir. Benzer şekilde Köse ve Barut (2019) evliliklerde internet kullanımının artmasının evlilik uyumunu düşürdüğünü saptamıştır.

Günümüzde bireylerin sosyal, ekonomik, kültürel, akademik ve bireysel alanlarda en fazla eğilim gösterdikleri, hayatın her alanına girmiş olan ve 20. yüzyılda en fazla dikkat çeken teknolojik gelişmelerden biri olan internet (Bozkur ve Gündoğdu, 2017), sosyal ilişkilerimizi biçimlendirmede aktif bir rol üstlenmektedir (Karaca, 2007). Problemler internet kullanımının aile içi bazı sorunlara neden olabileceği ve evlilik doyumuna etki edeceği düşünülmektedir (Aylıkçı, 2018). Gull, Iqbal, Al_Qahtani, Alassaf ve

Kamaleldin (2019)' e göre evli bireylerde sosyal medya kullanımının artması evlilik ilişkisi üzerinde olumsuz etki yaratabilmektedir. Benzer olarak Köse ve Barut (2019) evliliklerde artan internet kullanımının evlilik uyumunu düşürdüğünü belirlemiştir.

İnsanlara internet aracılığı ile sunulan birçok hizmet vardır. Bu hizmetlerden birisi de sosyal medyadır. Sosyal medya aracılığı ile çevremizde ve dünyada olan biten her şey hakkında kısa sürede bilgi elde edebilmekteyiz. Sosyal medyanın olumlu etkileri ile beraber bilgi kirliliği, yalan haber ve dezenformasyon gibi birçok olumsuz etkileri de vardır (Larson, 2018; Yıldızgörü, 2020). Sosyal medya kullanımında bireysel farklılıklar da vardır. Sosyal medya araçlarına dair her bireyin beklentisi çeşitlilik göstermekte ve çeşitli kullanımlar farklı doyumlara neden olabilmektedir (Uslu, 2021). Sosyal medya bazısı için kendisi ile yalnız kaldığı, sosyalleşmeden kaçındığı, daha fazla izleyici olduğu bir bağlamken, bazısı için ise sosyalleşmek, toplum içerisinde takdir edilmek, takip edilmek arzusu olarak meydana gelebilmektedir. Bu durum genelde değişiklik göstermekte olup sağlıklı bireyler içinde sosyalleşme ya da kaçış belirtileri biçiminde de gözlemlenebilmektedir (Hazar, 2011). Cevher ve Ustakara (2019)' ya göre sosyal medya aracılığıyla elde edilen doyumlar arasında kaçış motivasyonu en belirgin faktör olarak tespit edilmiştir. Özellikle Covid-19 sürecinde bireylerin maruz kaldığı, sosyal mesafe kuralları, evde kalmaları, virüs hakkında bilgi ve haber edinme arzuları, sevdikleri ile görüşme istekleri buna karşılık yalnızlık duyguları insanların daha fazla sosyal medyaya yönelmesine neden olmuş ve zamanlarının çoğunluğunu sosyal medyada geçirmeleri ile sonuçlanmıştır (Uslu, 2021).

Bu çalışmada Covid-19 pandemi döneminde evli bireylerin evlilik uyumları, çatışma çözme becerileri ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki yordayıcı ilişkileri tespit etmek ve bu ilişkiden meydana gelen modeli sınamak amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik aşağıdaki hipotezlere cevap aranmıştır.

1. Covid-19 pandemi döneminde evli bireylerin çatışma çözme becerileri evlilik uyumlarını anlamlı düzeyde yordamaktadır.
2. Covid-19 pandemi döneminde evli bireylerin çatışma çözme becerileri sosyal medya bağımlılık düzeylerini anlamlı düzeyde yordamaktadır.
3. Covid-19 pandemi döneminde evli bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri evlilik uyumunu anlamlı düzeyde yordamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada Covid-19 pandemi döneminde evli bireylerin evlilik uyumu, sosyal medya bağımlılığı ve çatışma çözme becerileri değişkenlerinin arasındaki ilişkiyi ve aracılık rolünü belirlemek, tasarlanan modelin doğruluğunu test etmek için yapısal eşitlik modeli (YEM) ile sınanması hedeflenmektedir. YEM, kuramsal modeli sınamak için gizil ve gözlenen değişkenler arasındaki karşılıklı ve nedensel ilişkiyi istatistiksel olarak sunan bir yaklaşımdır (Shumacker ve Lomax, 2004; Dilmaç ve Bakırcıoğlu, 2019).

Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Türkiye'de yaşamakta olan evli bireyler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenin ulaşılabilirliği sebebiyle evrenin tüm özelliklerini yansıtan çalışma grubu uygun/kazara örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir (Büyüköztürk vd., 2020). 500 kişiden oluşan çalışma grubunun 295'i kadın ve 205'i erkekten oluşmaktadır. Katılımcıların %92' si herhangi bir sosyal medya hesabı kullanmaktadır. Sosyal medya kullanma geçmişi ise katılımcıların %66' sının 5 yıldan fazladır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Evli bireylerin cinsiyet, yaş, sosyal medya hesaplarında günlük geçirilen süre, aylık gelir düzeyi, çocuk sahibi olma durumu, evlilik süresi ve çalışma durumu değişkenlerini içeren bir bilgi formudur. Bu formda yer almakta olan bağımsız değişkenler literatür taraması sonucunda belirlenmiştir.

Evlilikte Uyum Ölçeği (EUÖ)

Evli olan kişilerin evlilik uyum düzeylerini belirlemek amacı ile Locke ve Wallace tarafından 1959 yılında geliştirilmiştir. Türkçe' ye uyarlaması ise 1999 yılında Tutarel-Kışlak tarafından gerçekleştirilmiştir. İlk 9

madde birinci boyut olarak düzenlenmiş olup; genel uyum ve duygu, cinsellik, toplumsal kurallardaki anlaşılmalardan oluşmaktadır. Son 6 madde ikinci boyuttur ve çatışma çözme ve güven ve boş zaman etkinlikleri gibi ilişki stillerini ölçmektedir. 2. ve 9. maddelere dair sorular anlaşma ve anlaşmazlık düzeylerini ölçmek için 6' lı Likert tipidir. 10. ile 15. arasındaki maddelerse, bireylerin evliliklerini en iyi ifade ettiğini varsaydıkları seçenekleri işaretlemeleri istenmektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-58 puanları arasında farklılaşmaktadır. Puan yükseldikçe evlilik uyumunun arttığı şeklinde yorumlanmaktadır. Tutarel ve Kışlak (1999) uyumlu ve uyumsuz çiftlerin ayırt edici puanı .43 olarak belirlemişlerdir. .43'den aşağı puan alan çiftlerin evlilikleri uyumsuz; yüksek alanların puanı uyumlu olarak incelenmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısının .84 olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ise .82 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ilk ve son yarısının puanlama stili farklı olduğundan dolayı çift ve tek numaralı olan maddeler kıyaslanmıştır. Eşdeğer yarılar test güvenilirliği (split-half) $r = .84$ olarak hesaplanmıştır. Test tekrar test güvenilirliği ise, 15 gün arayla ölçek gruba uygulanmış olup Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı .57 olması ile beraber .01 düzeyinde anlamlı olduğu saptanmıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu (SMBÖ-YF)

Ölçeğin, Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir. Ölçekte 20 madde bulunmaktadır. Ayrıca 5' li Likert tipi olup sanal iletişim ile sanal tolerans olarak 2 alt boyuttan meydana gelmektedir. 1 ile 11' nci maddeler sanal tolerans alt boyutunu ölçerken, sanal iletişim alt boyutunu ise 12 ile 20' nci maddeler ölçmektedir. Ölçeğin 5. ve 11. maddeleri ters değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar, 20-100 puan arasında farklılaşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ,94; alt boyutlardan sanal iletişimin ,91 ve sanal toleransın ,92 saptanmıştır. Çalışmanın Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ise sanal tolerans alt boyutu için ,85; sanal iletişim için ise ,62 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirlik katsayıları geneli için ,93; alt boyutlardan sanal tolerans için ,91 ve sanal iletişim için ,90' dir. Ölçeğin yetişkin bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeylerini değerlendirmek için geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır (Şahin ve Yağcı, 2017).

Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ)

Evli bireylerin çatışma çözme stillerini belirlemek amacı ile Ayça Özen aracılığı ile geliştirilen bu ölçek 6'lı Likert tipi olup 25 maddeden meydana gelmektedir. Ölçek olumlu problem çözme, geri çekilme, çatışmaya girme ve boyun eğme olmak üzere 4 alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçeğin olumsuz çatışma çözme stilleri, olumlu çatışma çözme stilleri, boyun eğme ve geri çekilme alt boyutlarının toplam varyansın sırası ile %13.07'sini, %16.93'ünü, %11.01'ini ve %11.33'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Maddelerin hesaplanan faktör yüklerinin .46 ile .76 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılığı; olumsuz çatışma çözme stilleri, olumlu çatışma çözme stilleri, boyun eğme ve geri çekilme alt boyutlarına bakılmış ve sırasıyla .81, .77, .80 ve .75 olarak belirlenmiştir. Çalışmanın Cronbach Alpha iç tutarlık değerlerine bakıldığında ise, olumsuz çatışma çözme stilleri alt boyutu için ,82; olumlu çatışma çözme alt boyutu için ,85; geri çekilme alt boyutu için ,82 ve boyun eğme alt boyutu için ,82 olduğu tespit edilmiştir. Madde korelasyonlarının olumlu çatışma çözme stillerinin .38-.64 arasında, geri çekilme .36- .62 arasında, olumsuz çatışma çözme stilleri için .35-.67 arasında ve boyun eğme alt boyutu için .50- .62 arasında olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği her alt boyutu için yarıya bölme yöntemi ile hesaplanmış ve alfa değerlerinin .55 ve .76 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Ölçeğin ölçüt geçerliliği incelendiğinde, evlilik uyumunun olumlu çatışma çözüm stiliyle pozitif yönde ($r = .28, p < .000$) ilişkili olduğu, olumsuz çatışma stiliyle ise negatif yönde ($r = -.43, p < .000$) anlamlı bir ilişkisi olduğu saptanmıştır. Alt boyutlarından boyun eğme ile geri çekilmenin evlilik uyumunu yordamadığı belirlenmiştir (Özen, Salman-Engin ve Sakallı-Uğurlu, 2016).

Verilerin Analizi

Çalışmada evlilik uyumu ve çatışma çözme stilleri ve sosyal medya bağımlılığı değişkenlerine ait betimsel istatistikler ile değişkenlerin istatistiksel analizleri için SPSS Statistic 25 paket programı kullanılmıştır. Covid-19 dönemindeki evli bireylerin evlilik uyumları, çatışma çözme stilleri ve sosyal medya bağımlılık düzeylerinin doğrudan ve dolaylı etkilerini incelemek için Jamovi programından yararlanılarak Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) oluşturulmuştur. Kuramsal bir modeli test ederken alternatif model önerilerinde bulunması ve ölçüm hatalarından arındırarak daha uyumlu olabilmesi için modifikasyonlar önermesi bakımından (Kurnaz, 2021); evlilik uyumunun çatışma çözme stillerini ne düzeyde yordadığını belirlemek

ve sosyal medya bağımlılığının aracı rolünü belirlemek için çalışmada YEM kullanılmıştır.

Etik

Çalışmada etik uygunluğun belirlenmesi amacıyla Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'na başvurulmuştur. 12.10.2021 tarihli ve 2021/103 sayılı toplantıda çalışma incelenmiş olup kurul tarafından çalışmayı gerçekleştirmek için gerekli onay alınmıştır.

BULGULAR

Ulaşılan modele göre ($X^2/sd= 4.49$, $df = 3$, $p<.001$) iki exogenous, (çatışma çözme becerileri ve sosyal medya bağımlılığı) ve bir endogenous (evlilikte uyum) veri yer almaktadır. Modelde yer alan yolların her birinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu keşfedilmiştir ($p<.05$).

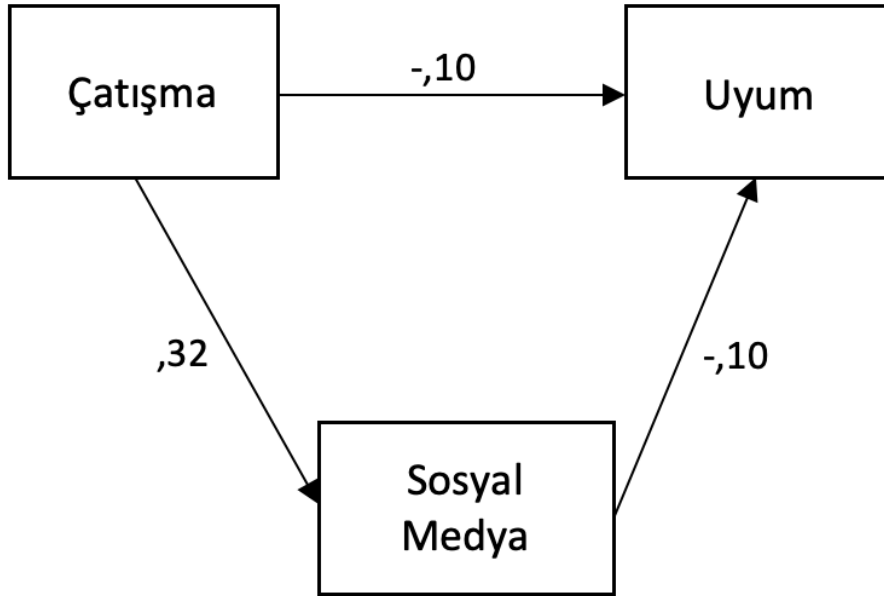
Tablo 1.

Yapısal Eşitlik Analizlerine İlişkin Model Uyum İndeksi

Ölçüm	$S-Bx^2$	RMSEA	SRMR	CFI	NFI	GFI
Ölçme Modeli	1.496	0.0315	0.0126	0.997	0.984	0.993

$S-Bx^2$ = Satorra Bentler Ölçeklendirilmiş X^2 , RMSEA=Yaklaşık Hataların Karekökü, SRMR= Standartlaştırılmış Ortalama Hataların Karekökü, CFI= Karşılaştırmalı Hataların Ortalama Karekökü

Tablo 1' de yer alan uyum değerlerine göre $S-Bx^2 = 1.496$ ($p<.01$), $RMSEA=0.0315$, $SRMR=0.0126$, $CFI=0.997$, $NFI= 0.984$ ve $GFI= 0.993$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerlere göre ölçme modelinin geçerli olduğu görülmüştür (Galluci, 2020; Soetaert, 2019; Rosseel, 2012; Rosseel, 2018; Kline, 2011). Sınanmış olan tek faktörlü modele Şekil 1'de yer verilmiştir. Modelde gösterilen tüm yollar $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Şekil 1. Modele ilişkin yol analizi

Şekil 1' de yer alan modele göre etki düzeylerinin anlamlı olup olmadığı ayrıca kanıtlamak amacı ile 5000 yeniden örnekleme yöntemi ile bootstrapping tahmini değeri ve %95 güven aralıkları alt ve üst sınırları Tablo 3' te verilmiştir.

Tablo 2.*Yapısal modele ilişkin Bootstrapping Sonuçları*

%95 Güven Aralığı						
		Tahmin	Alt Sınır	Üst Sınır	P	
Doğrudan Etki						
Çatışma Çözme	⇒ Sosyal medya	.32	.243	.394	<.001	
Sosyal medya	⇒ Evlilik Uyum	-.10	-.155	-.0456	<.001	
Çatışma Çözme	⇒ Evlilik Uyum	-.10	-.145	-.0591	<.001	
Dolaylı Etki						
Çatışma ⇒ Uyum ⇒ Sosyal Medya		-.1329	-.175	-.0925	<.001	

Tablo 3.*Çatışma çözme becerileri, sosyal medya bağımlılığı ve evlilikte uyum arasındaki yordayıcı ilişkilere yönelik model*

Yordayıcı Değişken	Bağımlı Değişken	Toplam Etki ^a	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki	Standart Hata	Kritik Değer
Çatışma Çözme	Sosyal Medya Bağımlılığı	0.32	0.32	0	0.03	8.33
Sosyal Medya Bağımlılığı	Evlilikte Uyum	-0.10	-0.10	0	0.67	-3.56
Çatışma Çözme	Evlilikte Uyum	-0.10	-0.10	0	0.02	-4.78

^a Toplam etki = Doğrudan etki + Dolaylı etki, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Şekil 1'deki modele göre, bireylerin çatışma çözme becerilerinin sosyal medya bağımlılığına etki eden önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir ($t = 8.33$, $p < .01$). Tespit edilmiş olan faktöre dair bağlantı katsayı değeri $\beta = 0.32$ olarak hesaplanmıştır. Evli bireylerin çatışma çözme becerileri ile sosyal medya bağımlılıkları arasındaki korelasyon incelendiğinde, pozitif yönlü anlamlı bir korelasyon olduğu saptanmıştır. Başka bir deyişle, bireylerin çatışma çözme becerilerinin artmasıyla, sosyal medya bağımlılıklarının da artabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Modelde bireylerin sosyal medya bağımlılıklarının evliliklerindeki uyumlarına etki eden bir değişken olduğu gözlenmiştir ($t = -3.56$, $p < .001$). Bu değişkene ilişkin bağlantı katsayı değeri $\beta = -0.10$ ' dur.

Bireylerin, çatışma çözme becerileri ile evliliklerindeki uyumları arasındaki ilişki araştırıldığında, negatif yönde doğrusal bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla bireylerin sosyal medya bağımlılıklarının, evliliklerindeki uyumu düşürücü bir etki yaptığı anlaşılmaktadır.

Son olarak, modelde bireylerin çatışma düzeylerinin evliliklerindeki uyumlarını doğrudan ve dolaylı olarak etkileyen bir değişken olduğu görülmüştür ($t = -4.78, p < .05$). Değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı toplam bağlantı katsayı değeri $\beta = -0.10$ ' dur. Bireylerin çatışma düzeyleri ile evliliklerindeki uyumları arasındaki korelasyon incelendiğinde negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla bireylerin çatışma düzeylerinin artmasının evliliklerindeki uyum düzeylerini azaltmasına neden olabileceği söylenebilir.

TARTIŞMA / SONUÇ

Araştırmada Covid-19 dönemindeki evli bireylerin evlilik uyumları, çatışma çözme becerileri ve sosyal medya bağımlılık düzeyleri araştırılmış olup test edilen yapısal modele göre Covid-19 dönemindeki evli bireylerin evlilik uyum düzeyleri ve çatışma çözme becerileri arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılığının aracı role sahip olduğu belirlenmiştir.

Covid-19 dönemindeki evli bireylerin çatışma düzeylerinin artmasının sosyal medya bağımlılık düzeyini de arttırdığı görülmüştür. Bulguların hipotezi destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Literatür çalışmalarına bakıldığında elde edilen bulgulara benzer şekilde, sosyal medya bağımlılığının bağlı olduğu ana başlık olan internet bağımlılığının aile ilişkilerinde çatışma durumu meydana getirdiği belirlenmiştir (Valiullina, Gryaznoy, Khayrullina ve Baskakova, 2020). Chory ve Banfield (2009) göre ise sosyal medya bağımlılığının dolaylı olarak kişilerarası ilişkilere zarar verebileceği öne sürülmüştür. Çatışma yönetimi ve görev paylaşımı sosyal medya bağımlılığıyla oldukça güçlü bir ilişkisi olduğu keşfedilmiştir. Başka bir çalışmada, sosyal medya sitesi olan Facebook' un ilişkilerin doğasını değiştirebileceği, kıskançlık ve şüphe sonucu ile karşılaşılabilirliği görülmüştür (Muise, Christofides ve Desmarais, 2009). Muise ve vd. (2009)' nin bu bulgusu yazarlar tarafından sosyal medyada eşlerinin ilişkileri ve etkileşimleri ile ilgili bireyleri, sosyal medya yardımı olmadan elde edemeyecekleri bilgilere ulaşma imkânı olarak yorumlanmaktadır (Aycañoğlu, 2017). Benzer şekilde Güleç (2018) tarafından yapılan çalışmada ise eşlerin sosyal medya kullanımına bağlı olarak eşe ayrılan zamanın azalması ve eşlerin zaman zaman fotoğraf, video gibi paylaşımlarından dolayı çatışma yaşanabilmesi ve eşlerin boşanma ihtimalinin artabileceğini açıklanmıştır.

Romantik ilişkilerde mükemmeliyetçiliğin iyilik hali ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki aracı rolünü inceleyen bir çalışmada sosyal medya bağımlılığı romantik ilişkilerde problem meydana getirmektedir ve bireylerin ruhsal sağlığına etki etmektedir. Buna ek olarak sosyal medya bağımlılığı ve iyilik hali arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuş olup mükemmeliyetçiliğin aracı bir rol üstlendiği saptanmıştır (Saticı, 2019).

Covid-19 dönemindeki evli bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri arttıkça evlilik uyum düzeylerinin azaldığı görülmüştür. Sosyal medya bağımlılık düzeylerinin artması ile eşe ayrılan zamanın azalmasından dolayı evlilik uyum düzeylerinin azalacağı düşünülmektedir. Yapılan literatür incelemesinde araştırmanın bu sonucuna paralel olarak evlilik uyumu düzeyi azaldıkça sosyal medya bağımlılığının arttığı sonucuna ulaşan çalışmalar bulunmaktadır (Aycañoğlu, 2017; Zihad, Chaitee ve Rahman, 2021). Ayrıca Dızman (2019) sosyal medyanın sanal iletişim boyutunun hızla gelişmesi sebebi ile bireylerin sorumluluktan kaçındıkları bunun da evliliklerinden kaçınmaları ve eşlerin boşanması ile sonuçlanabileceğini belirtmiştir. Benzer şekilde Ersöz (2021) gerçekleştirdiği çalışmada evli bireylerin sosyal medya bağımlılığı alt ölçeklerinden sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutlarından elde edilen toplam puan arttıkça evlilik uyumlarının azaldığı görülmüştür.

Çalışmada elde edilen sonucun aksine, Kerkhof, Finkenauer, Muusses (2011)' in zorlayıcı internet kullanımının evlilik refahı ile ilişkisini incelediği çalışmada internet kullanım sıklığının evlilik refahını arasında pozitif bir ilişki olduğu keşfedilmiştir. Bunun sebebinin internet kullanımının eşler arası etkiden ziyade bir iç etkiden dolayı meydana geldiği sonucuna varılmıştır. Bir başka sonuca göre, sosyal medya bağımlılığı ve evlilik belirginliği arasında herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir. Sosyal medyada yararlı ve zararlı içeriğe sahip olduğundan dolayı evlilik üzerinde bir ikilem oluşturduğu bu sebebiyetle sosyal medya bağımlılığı ve evlilik belirginliği arasında bir ilişkinin olmadığı öne sürülmüştür (Keldal ve Kılıç, 2021). Ancak Dızman (2019) Sanal iletişim puanı bireylerin sosyalleşmesine katkı sağlarken aynı zamanda evlilik

birliğini bozucu olabileceğini ileri sürmüştür.

Çalışmadan elde edilen bir başka bulguya göre ise, Covid-19 dönemindeki evli bireylerin çatışma düzeyi arttıkça evlilik uyumlarının azaldığı yönündedir. Ayrıca çatışma çözme becerilerinin evlilik uyumunu dolaylı ve doğrudan etki ettiği tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde araştırmanın bulgularına paralel olarak Demir (2016) tarafından yapılan çalışmada, evlilik uyumu ve kişilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişkiye bakıldığında yapıcı kişiler arası problem çözme becerilerinin artması ile evlilik uyumunun da arttığı gözlenmiştir. Benzer şekilde Özen (2006) tarafından yürütülen çalışmada eşlerin çatışma çözme stilleri arttıkça evlilik uyumunun azaldığı tespit etmiştir. Ayrıca yapıcı kişilerarası problem çözme becerilerine sahip olma durumunun evlilik uyumuna olumlu etki edeceği sonucuna varılmıştır. Yelsma (1984)'nın çalışmasında evli bireylerin işlevsel çatışma yönetimi yatkınlığı kendi algıları ile ilgili olduğu ve işlevsel çatışma yönetimi arttıkça evlilik uyumunun arttığı görülmüştür. Greef ve De Bruyne (2000) ise gerçekleştirdiği çalışmada işbirlikçi çatışma çözme becerilerinin evlilik doyumu ve eş doyumu arasında yüksek bir korelasyon olduğu ve rekabetçi çatışma yönetimi tarzınsa evlilik memnuniyetini düşürdüğünü belirlemiştir. Başka bir çalışmada ise evlilik uyumu ve eşlerin birbiri ile etkileşimi evlilik doyumuna katkı sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca eşlerin evlilik doyumlarının yüksek ve azlığına göre çatışma çözme becerileri düzeylerinin belirlenebileceğini ileri sürülmektedir (Erbek, Baştepe, Akar, Eradamalar ve Alpan, 2005).

KAYNAKÇA

- Arslan, C. (2005). Kişilerarası çatışma çözme ve problem çözme yaklaşımlarının yüklem karmaşıklığı açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 75-93.
- Aycanoğlu, C. (2017). *Bağlanma tarzları ve internet bağımlılığının evlilik uyumuna etkisi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aylıkçı, Ç. (2018). *Evli bireylerin problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı.
- Bozkur, B., & Gündoğdu, M. (2017). Ergenlerde utangaçlık, kendini gizleme ve Sosyal Medya Tutumları İlişkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37), 0-0. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mkusbed/issue/44714/555563>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (28. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cevher, R., & Ustakara, F. (2019). Kullanımlar ve doyumlar teorisi bağlamında sosyal medya kullanımına yönelik bir araştırma. *Sciences*, 5(19), 812-831.
- Cheng, C. C. (2010). A study of inter-cultural marital conflict and satisfaction in Taiwan. *International Journal of Intercultural Relations*, 34(4), 354-362.
- Chory, R. C., & Banfield, S. (2009). Media dependence and relational maintenance in interpersonal relationships, *Communication Reports*, 22:1, 41-53. <https://doi.org/10.1080/08934210902798502>
- Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in human behavior*, 17(2), 187-195.
- Dede, S. (2020). *Evli Bireylerde Çatışma Çözme Becerileri, Evlilik Doyumu ve Cinsel Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Demir, D. (2016). *Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve kişilerarası problem çözme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dızman, Z. Ş. (2019). Sosyal medyanın boşanmaya etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 548-555.

- Dılmaç, B., & Bakırcıoğlu, A. (2019). Evli bireylerin sahip oldukları değerler, iletişim becerileri evlilik ve uyumu arasındaki yordayıcı ilişki. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 110-122.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, N., & Alpkan, R. L. (2005). Evlilik uyumu. *Düşünen Adam*, 18(1), 39-47.
- Ersöz, Ş. (2021). *Evli Bireylerde Kişilik özellikleri ve sosyal medya kullanımının evlilik uyumuna etkisi* [Yüksek Lisans Tezi]. KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya.
- Galluci, M. (2020). JAMM: Jamovi advanced mediation models. [jamovi module]. <https://jamovi-amm.github.io/>.
- Greeff, A. P., & De Bruyne, T. (2000). Conflict management style and marital satisfaction. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 26(4), 221–224. <https://doi.org/10.1080/009262300438724>
- Gull, H., Iqbal, S. Z., Al_Qahtani, S. H., Alassaf, R. A., & Kamaleldin, M. M. (2019). Impact of social media usage on married couple behavior a pilot study in Middle East. *International Journal of Applied Engineering Research*, 14(6), 1368-1378.
- Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(1), 105-120.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı bir alan çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (32), 21.
- Karaca, M. (2007). İnternet gençliği: Yeni bir gençlik tiplemesi denemesi. *Beşerî Bilimler*, 2(4), 419-136. <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsahuman/issue/19945/213406>
- Keldal, G., & Kılıç, N. (2021). Investigating the associations between social media addiction, marital beliefs, and attitudes toward cohabitation during emerging adulthood. *Marriage ve Family Review*, 1-16.
- Kerkhof, P. Finkenauer, C., & Muusses, L. D. (2011). Relational consequences of compulsive internet use: A longitudinal study among newlyweds. *Human Communication Research*, 37(2), 147-173.
- Kline, R.B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.
- Korkut Owen, F. (2017). *Okul temelli önleyici rehberlik ve psikolojik danışma*. (5.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Köse, F. K., & Barut, Y. (2019). Evli bireylerde problemlerli internet kullanımı ve evlilik uyumu. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 29(4), 283-296. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.807001>
- Kurnaz, M. F. (2021). *Psikolojik danışman adaylarının etkili psikolojik danışman nitelikleri, psikolojik danışma becerileri ve sahip oldukları değerleri arasındaki yordayıcı ilişkiler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Muise, A., Christofides, E., & Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: Does Facebook bring out the green-eyed monster of jealousy? *CyberPsychology ve Behavior*, 12, 441-444.
- Özen, A. (2006). *Value similarities of wives and husbands and conflict resolution styles of spouses as predictors of marital adjustment* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Özen, A., Salman-Engin, S., & Sakallı-Uğurlu, N. (2016). Romantik ilişkilerde çatışma çözüm stilleri ölçeği: geçerlik güvenirlik çalışması. *Nesne Dergisi*. 4(7), 1-19.
- Prime, H., Wade, M., & Browne, D. T. (2020). Risk and resilience in family well-being during the COVID-19 pandemic. *American Psychologist*, 75(5), 631–643. <https://doi.org/10.1037/amp0000660>
- R Core Team (2020). R: A language and environment for statistical computing. (Version 4.0) [Computer Software]. <https://www.cran.r-project.org>. (R packages retrieved from MRAN snapshot 2020-08-24).
- Rosseel, Y. (2012). Iavaan: An R package for structural equation modeling. *Journal of statistical software*, 48(2), 1-36.

- Rosseel, Y., et al. (2018). *Iavaan: Latent variable analysis*. [R package]. <https://www.cran.r-project.org/package=Iavaan>.
- Sabatelli, R. M. (1988). Measurement issues in marital research: A review and critique of contemporary survey instruments. *Journal of Marriage and The Family*, 50, 891-915.
- Sancaktar, N. (2016). *Yeni evlenen ve uzun süredir evli olan çiftlerin evlilikte problem çözme becerisi düzeylerinin öznel iyi oluş ve evlilik doyumu düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Satıcı, B. (2019). Sosyal medya bağımlılığı ve iyilik hali: romantik ilişkilerde mükemmeliyetçiliğin aracılık rolü. *OPUS International Journal of Society Researches*, 14(20), 699-727. <https://doi.org/10.26466/opus.597950>
- Soetaert, K. (2019). Diagram: Functions for visualizing simple graphs (Networks), *Plotting Flow Diagrams*. [R package]. <https://www.cran.r-project.org/package=diagram>.
- Soylu, Y., & Kağnıcı, D. Y. (2015). Evlilik uyumunun empatik eğilim, iletişim ve çatışma çözme stillerine göre yordanması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(43), 44-54. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tpdrd/issue/21463/230061>
- Şahin, C., & Yağcı, M. (2017). Sosyal medya bağımlılığı ölçeği- yetişkin formu: geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(1): 523-538.
- The Jamovi Project (2021). *Jamovi*. (Version 1.6) [Computer Software]. <https://www.jamovi.org>.
- Timur, M. S. Y. (2008). *Boşanma sürecinde olan ve olmayan evli bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerini etkileyen faktörlerin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://hdl.handle.net/20.500.12575/30134>
- Tutarel Kışlak, Y.Ş., & Çavuşoğlu, P.Ş. (2006). Evlilik uyumu, bağlanma biçimleri, yüklemeler ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 9(9), 61-68. <https://dergipark.org.tr/en/pub/spcd/issue/21102/227265>
- Tutarel-Kışlak, Ş. (1999). Evlilikte uyum ölçeğinin (EUÖ) güvenirlik ve geçerlik çalışması. *3P Psikoloji, Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 7(1), 50-57.
- Türk, F. (2008). *Müzakere (problem çözme) ve arabuluculuk eğitim programının ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin çatışma çözüm becerileri üzerinde etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uslu, M. (2021). Türkiye'de sosyal medya bağımlılığı ve kullanımı araştırması. *Türk Akademik Araştırama İncelemesi*, 6(2), 370-396. <https://doi.org/10.30622/tarr.933479>
- Valiullina, L. M., Gryaznov, A. N., Khayrullina, A. R., & Baskakova, V. E. (2020). Computer dependence and internet addiction as one of the conflict factors in a modern family. *Group*, 63, 3.
- Yelsma, P. (1984). Functional conflict management in effective marital adjustment. *Communication Quarterly*, 32(1), 56-61.
- Yıldız, M. A. & Baytemir, K. (2016). Evli Bireylerde Evlilik Doyumu ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkide Benlik Saygısının Aracılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 0-0. DOI:10.17679/iuefd.17181627
- Yıldız, N. G., & Erdem, F. (2020). COVID-19 sürecinde ilişkilerinde sorun yaşayan çiftlere yönelik duygu odaklı aile danışmanlığı. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(39), 1360-1383. <https://doi.org/10.46928/iticusbe.756426>
- Yıldızgörür, M. R. (2020). Küresel salgın sürecinde sosyal medyanın habercilik rolü: Yararlı mı? Zararlı mı? Kullanıcı deneyimleri üzerine bir araştırma. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, (5), 44-58. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kiad/issue/61064/906578>
- Zihad, A., Chaitee, N. N., & Rahman, S. (2021). Effects of social media on the interpersonal relationship among the married couples: a study on a selected neighborhood (or wards) of dhaka city in bangladesh.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction:

Due to Covid-19 pandemic, there has been a great change today. These changes are seen in many areas including business life, family, shopping culture, education, personal habits of individuals as well. Therefore social media addiction, which has increased during the Covid-19 pandemic, has now turned into a habit. As a result, there have been changes in family structure. For this reason, the mediating role of social media addiction, family conflict resolution skills and marital adjustment, which effecting family structure is considered important.

Materials and Methods:

In this study, a structural equation model was used to determine the predictive relationships between married individuals' marital adjustment, conflict resolution skills and social media addiction during the Covid-19 pandemic period and to test the model to be created from this relationship. The participants of the study are 500 married individuals (295 women and 205 men) living in Turkey. Personal information form, marital adjustment scale, conflict resolution skills scale and social media addiction scale were used as data collection tools in the study.

Findings:

According to the model reached ($X^2/sd= 4.49$, $df = 3$, $p<.001$) there are two exogenous data (conflict resolution skills and social media addiction) and one endogenous (marriage adjustment) data. It was discovered that each of the paths in the model was statistically significant ($p<.05$).

Considering the fit values in Table 1, it was calculated as $X^2/sd = 4.49$, $RMSEA = 0.27$, $SRMR = 0.01$, $CFI = 0.99$, $GFI = 0.997$, $NFI = 0.984$ and $GFI = 0.993$. With these values, it was concluded that the model had good fit values (Galluci, 2020; Soetaert, 2019; Rosseel, 2012; Rosseel, 2018; Kline, 2011).

In order to further prove whether the effect levels are significant according to the model in Figure 1, the bootstrapping estimation value with the 5000 resampling method and the lower and upper limits of the 95% confidence intervals are given in Table 2.

According to the model in Figure 1, conflict resolution skills of individuals were found to be an important factor affecting social media addiction ($t = 8.33$, $p <.01$). The correlation coefficient value for the determined factor was calculated as $\beta = 0.32$. When the correlation between the conflict resolution skills of married individuals and their social media addictions was examined, it was found that there was a significant positive correlation. In other words, it has been concluded that social media addictions may increase as individuals' conflict resolution skills increase.

In the model, it was observed that individuals' social media addiction was a variable affecting their marital adjustment ($t = -3.56$, $p <.001$). The correlation coefficient value for this variable is $\beta = -0.10$. When the relationship between individuals' conflict resolution skills and their marital adjustment was investigated, it was concluded that there was a negative linear relationship. Therefore, it is understood that social media addictions of individuals have a reducing effect on marital harmony.

Finally, in the model, it was seen that the conflict level of individuals was a variable that directly and indirectly affected their marital adjustment ($t = -4.78$, $p <.05$). The total direct and indirect correlation coefficient value between the variables is $\beta = -0.10$. When the correlation between the conflict levels of individuals and their marital adjustment was examined, it was found that there was a significant negative relationship. Therefore, it can be said that an increase in individuals' conflict levels may cause a decrease in their marital adjustment level.

Discussion:

In the study, marital adjustment, conflict resolution skills and social media addiction levels of married

individuals in the Covid-19 period were investigated, and according to the tested structural model, it was determined that social media addiction had a mediating role in the relationship between marriage adjustment levels and conflict resolution skills of married individuals in the Covid-19 period.

A positive and significant relationship was observed between the conflict resolution skill levels of married individuals in the Covid-19 period and their social media addiction levels. The findings were found to support the hypothesis. Similar to the findings obtained from the literature studies, it has been determined that internet addiction, which is the main topic of social media addiction, creates a conflict situation in family relationships (Valiullina, Gryaznoy, Khayrullina & Baskakova, 2020).

It has been observed that there is a negative significant relationship between social media addiction levels and marital adjustment levels of married individuals in the Covid-19 period. It is thought that the level of marital adjustment will decrease due to the decrease in the time allocated to the spouse with the increase in social media addiction levels. In the literature review, there are studies that conclude that social media addiction increases as the level of marital adjustment decreases in parallel with this result of the research (Aycanoğlu, 2017; Zihad, Chaitee & Rahman, 2021). Contrary to the results obtained in the study, Kerkhof, Finkenauer, Muusses (2011) found that there is a positive relationship between the frequency of internet use and marital well-being in the study of compelling internet use, which examined the relationship between marital well-being.

According to another finding obtained from the study, as the conflict level of married individuals in the Covid-19 period increases, their marital adjustment decreases. In addition, it has been determined that conflict resolution skills have an indirect and direct effect on marital adjustment.